

2016.a preemiasaajad ja võidutööd

Juba 25-ndat korda toimunud konkursile esitati sel aastal 39 tööd. Konkursitööd käsitlesid nii humanitaar- kui reaal- ja loodusteadusi, meedia- ja päästetemaatikat ning muuseumipedagoogikat. Konkursi preemiafond 5800 eurot jagunes nelja kategooria vahel: parim eesti keeles publitseeritud teadustöö/artikkel; parim võõrkeeles publitseeritud teadustöö/artikkel, parim magistritöö ning parim populaarteaduslik töö.

Eesti keeles publitseeritud teadustöö/artikli kategoorias pälvis

I preemia (1000 eurot) **Imbi Henno** Tallinna Ülikoolist töö „[Loodusteaduste õppimisest ja õpetamisest Eesti koolides rahvusvaheliste võrdlusuuringute taustal](#)“ eest. Uurimistööst selgus, et uurimisõppe, kognitiivsete aktiveerimisstrateegiate ja kujundava hindamise innukal rakendamisel eesti õpilaste loodusteaduslik sooritus (eeskätt PISA näitel) halvenes ja osad PISA 2006 ja PISA 2012 mõõdikutest ei sobi seletama loodusainete õpetamist Eestis, kus loodusaineid õpetatakse nõ traditsiooniliselt ehk selge tunnistruktuuriga ning õpilaste sooritus on kõrge. Eesti õpetajad tähtsustavad konstruktivistlikku õppimiskäsitust verbaalselt, kavandamata muuta oma õpetamispraktikat. Samas jäävad meie hariduse kõrge taseme juures suurel osal õpilastest arendamata kõrgemad kognitiivsed oskused, loovus ja innovaatilisus.

II preemia (750 eurot) **Krista Uibu** Tartu Ülikoolist ja **Mairi Männamaa** Tallinna Ülikoolist (SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastekliinik) töö „[Õpetamistegevused ja õpilaste tekstimõistmine üleminekul esimesest kooliastmest teise astmesse](#)“ eest. Seni Eesti Haridusteaduste Ajakirjas kõige loetuimas artiklis toodud uuringus uuriti aastase jooksul tiptasemel metoodilisusega tekstimõistmise muutust üleminekul esimesest kooliastmest teise seostatuna õpetamise ja õpilaste verbaalse võimekusega. Selgus, et mitmekesise metoodilise pagasiga õpetajatel on vähem nõrgalt teksti mõistvaid õpilasi ja nendel õpetajatel, kes erinevatele metoodikatele tähelepanu ei pööra, püsib õpilasi, kes tekstist kuigi hästi aru ei saa.

Võõrkeeles publitseeritud teadustöö/artikli kategoorias anti välja kaks esimest preemiat ja üks teine preemia:

I preemia (800 eurot) pälvisid **Piret Soodla** ja **Eve Kikas** Tallinna Ülikoolist, **Marja-Kristiina Lerkkanen** Jyväskylä Ülikoolist, **Pekka Niemi** Turu

Ülikoolist, Gintautas Silinskas ja Jari-Erik Nurmi Jyväskylä Ülikoolist töö „[Does early reading instruction promote the rate of acquisition? A comparison of two transparent orthographies](#)“ eest. Kollektiivsest uurimistööst Eestis ja Soomes selgus, et Eesti lapsed oskavad kooli tulles lugeda Soome lastest paremini, kuid seitsme kuu pärast, esimese õppeaasta lõpuks kohad vahetuvad, sest rohkem kui treenimine toetab lugemisoskuste arengut keeleliste oskuste mitmekesisem arendamine ja motivatsiooni toetamine.

Teise I preemia (800 eurot) pälvisid **Margus Pedaste, Mario Mäeots ja Leo A. Siiman** Tartu Ülikoolist töö „[Phases of inquiry-based learning: Definitions and the inquiry cycle](#)“ eest. Kaasautoriteks olid Ton de Jong Twente, Siswa A. N. van Rieasen ja Ellen T. Kamp'ile Twente Ülikoolist Hollandist, Constantinos C. Manoli ja Zacharias C. Zacharia Küprose Ülikoolist ja Eleftheria Tsourlidaki Ellinogermaniki Agogi Scholi Panagea Savva Kreekast. Avastusõppe mudeli välja töötanud autorid otsustasid preemia suunata sihtotstarbeliseks stipendiumiks uurimusliku õppega tegelevale üliõpilasele, kes avastusõppe mudelit kasutab.

II preemia (550 eurot) sai **Jaan Mikk** Tartu Ülikoolist töö „[Explaining the difference between PISA 2009 reading scores in Finland and Estonia](#)“ eest. Emeriitprofessor Jaan Miku uurimuses võrreldi Eesti ja Soome PISA lugemistulemusi. Selgus, et metakognitsiooni võtteid kasutatakse enam Eestis kui Soomes, ka internetist loetakse siin rohkem. Samas kujundavad soomlased edukamalt õpilaste lugemishuvi ja lugemisrõõmu. Soome edu PISA-s seletub autori arvates nende kõrgema majandusseisu, väiksema korrupsioonitaseme ja ebavõrdsusmääraga.

Magistritöö kategoorias pälvis

I preemia (800 eurot) **Stella Polikarpus** Tallinna Ülikoolist töö „Reostuse teema õpetamine päästekorraldajate kutseõppes Sisekaitseakadeemias“ eest. Autor rakendas pedagoogika teooriat edukalt õppesse ning arendas välja reostusteemalise mooduli Sisekaitseakadeemias koolituvatele päästeametnikele.

II preemia (550 eurot) **Marleen Pedjasaar** Tallinna Ülikoolist töö „Makrotasandil haridusmuutuste algatamine Eesti haridusministrite arusaamades“ eest. Töös on analüüsitud intervjuusid pea kõikide taasiseseisvunud Eesti haridusministritega, kelle hinnangul võivad haridusmuutused nii alata kui takerduda erinevatel poliitilistel põhjustel (erakondlik surve, soov püüda valijate häáli või hirm neid kaotada, otsuse aimatav populaarsus või ebapopulaarsus) või seostuda laiemate muutustega

ühiskonnas (riigikorra/võimu vahetus, demograafilised muutused). Samas on ka paratamatute piirangute oludes haridusministril kaalukas roll.

Populaarteaduliku töö kategoorias esimest preemiat välja ei antud, **II preemia** (550 eurot) pälvis **Jana Kadastik** Tallinna Ülikoolist töö „Populaarteaduslik (õppe)film “Otsiskelu”“ eest. Õppefilm avab õppevara-loomet hooldusõppes kasutajakeskse disaini protsessina, hinnates õpilaste endi kasutajakogemust.

Tänukirjad said Priit Reiska ja Viive-Riina Ruus Tallinna Ülikoolist Imbi Henno doktoritöö juhendamise eest; Katrin Poom-Valickis ja Meidi Sirk Tallinna Ülikoolist Stella Polikarpuse magistritöö juhendamise eest ja Kristi Vinter Tallinna Ülikoolist preemia pälvinud Marleen Pedjasaare magistritöö juhendamise eest.